

Äänitteen nimi: Hyvän asumisen merkitys yhteiskunnalle

Äänitteen kesto: 00:30:01

[äänite alkaa]

[tunnusmusiikki 00:00:01 - 00:00:04]

Päivi Karvinen [00:00:03]: Koti, yksilö ja yhteiskunta -podcastissa keskitytään hyvän asumisen elementteihin, tarpeisiin, toiveisiin ja realiteetteihin. Keskustelijoina on alan asiantuntijoita ja pyrimme jokaisessa jaksossa katsomaan asioita joko-tai-asenteen sijaan sekä-että-ajatuksella. Niin myös tässä jaksossa, jossa keskustelijoina ovat tulevaisuudentutkija professori Arto O. Salonen Itä-Suomen yliopistosta ja TVT Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Teppo Forss. Tervetuloa. Minä olen Päivi Karvinen ja juonnan tämän podcastin, jonka meille tarjoaa TVT Asunnot. Aiheenamme tällä kertaa on hyvän asumisen merkitys yhteiskunnalle. Suomen lainsäädännössä ei ole yhtä selkeää yleispätevää määritelmää hyvästä asumisesta, mutta useat lait ja säädökset viittaavat hyvän asumisen edellytyksiin. Näihin liittyvät esimerkiksi tekijät asunnon terveellisyyteen, turvallisuuteen, kohtuuhintaisuuteen ja sopivuuteen eri elämäntilanteissa. Mutta miten te määrittelsitte hyvän asumisen ja toteutuvatko nuo elementit tämän päivän Suomessa? Aloittaako Arto?

Arto O. Salonen [00:01:17]: Se onkin iso kysymys. Asuminen on asia, joka yhdistää meitä kaikkia suomalaisia ja kaikkia maailman ihmisiä. Eli se on universaali ihmisenä olemisen oikeus ja sen pitäisi toteutua hyvin. Ja varmaankin hyvin ennen kaikkea sen asujan kannalta, mutta toisaalta myös hyvin sen yhteiskunnan kannalta, jossa se asuja elämänsä elää. Ja ehkä nykyään myös hyvin planeetan kannalta, kun meillä on tämä yksi jaettu kotiplaneetta käytössämme. Eli siinä mielessä ehkä ne asumisen vaateet ovat aika yllättävänkin monimutkaisesti sanotettavissa nopeasti. Mutta jos tullaan tähän suomalaiseen kontekstiin, me eletään ilman muuta sellaisella leveysasteella, että täällä on oltava aika lailla tietynlaista erityistä asumista. Meillä on kylmät talvet ja asuminen vaatii paljon energiaa. Asumisen pitää olla pitkien etäisyyksien kannalta myös jotenkin sopivasti osuvaa, että palvelut ovat kuitenkin suhteellisen lähellä tai ainakin saavutettavia. Nehän tietysti voidaan järjestää monilla tavoilla. Ne voivat olla myös liikkuvia. Eli haasteita riittää, mutta ratkaisujakin on. Ehkä me turhan paljon ajatellaan sitä asumista yksioikoisesti, että on kaksi asumisratkaisua. On tällainen pientalomainen ja sitten on tällainen kerrostalomainen asuminen. Ehkä sitä voisi lähteä ajattelemaan vähän monimuotoisemmin. Ja samaten ehkä voisi lähteä ajattelemaan niin, että se hyvä asuminen on myös erilaisissa kombinaatioissa hyvää asumista. Eli se hyvä asuminen voidaan rakentaa vaikka nuorten asumisena yhdessä ikääntyvien ihmisten kanssa, jolloin nuoret ottavat vastuuta ikäihmisten pärjäämisestä. Eli ne kombinaatiotkin voisivat vaihdella ehkä enemmän kuin mihin on totuttu.

Päivi Karvinen [00:03:40]: Aivan totta. Tuossa kun kuuntelin sinua, niin voi todeta, että asuminen todella vaikuttaa moneen sarkaan yhteiskunnassa. Mitä Teppo, jatka tätä.

Teppo Forss [00:03:53]: No tässä oli Artolla aika tyhjentävä alku. Olen ihan täysin samaa mieltä näistä asioista. Arto toi hyvin esille, että meillä jo olosuhteet edellyttävät tätä suojaa ja turvaa, semmoista minimimääritystä. Ja silloin tämä turvallisuus tietysti ja suojan merkitys korostuvat siinä. Ja että se on myös terveellinen, jos katsotaan meidän asuntokantaamme, niin kyllä se on turvallinen ja terveellinen. Meillä on ollut hyvä lainsäädäntö, joka on edellyttänyt tietynlaista rakentamista. Näin ollen se on toteutunut tässä jo vuosikymmenien aikana. Aina tehdään astetta parempaa kokemuksesta ja oppineena. Tästä kohtuuhintaisuudesta, sekin taidetaan siellä oikein lakitasolla maankäyttö- ja rakennuslaissa todeta. Tässä tietysti voidaan miettiä kohtuuhintaisuutta taas yksilön ja yhteiskunnan kannalta. Varmaan pääosalle ihmisistä asuminen on kohtuullinen, eli rahat riittävät ja elämään jää riittävästi. Mutta meillä on kuitenkin, ehkä liian paljon mielestäni, ihmisiä, jotka eivät pysty järjestämään semmoista muihin verrattavissa olevaa hyvää asumista oikeasta, tarpeellisesta sijainnista ja riittävää väljyyttä. Sen voisi ajatella näin, että jos kotitaloudella olisi enemmän varaa, niin varmaan he hankkisivat asunnon jostain heille paremmasta sijainnista, vähän väljemmän. Enkä tarkoita nyt, että aina haettaisiin isompaa asuntoa. Muutama neliökin on jo paljon siihen, mitä monella nykyään on. Ja tekijät kuten säilytystilat, parveke, joita näkee, ja mitä kodin ympäristössä on, näitäkin tietysti parannetaan, jos siihen on mahdollisuuksia. Tähän kohtuuhintaisuuteen, ihan vaikka vuokra-asuntomarkkinoita kun katsoo, niin Suomessa ne ovat karkeasti 7,5 miljardia, joista vuokralaiset maksavat 5 ja yhteiskunta tulee maksamaan 2,5 miljardia. Voi olla, että meillä ei kohtuuhintaisuus täysin toteudu kaikille tässä tilanteessa. Mutta yleisesti voisin sanoa, että meillä on ihan hyvälaatuinen ja turvallinen asuminen. Nämä poikkeamat ovat kuitenkin sellaisia, että ne on siirrettävissä määrin. Totta kai yksilön kohdalla, jos on sisäilmaongelmia tai muuta, se on aivan kamala tilanne. Isoissa numeroissa meillä kuitenkin asumisolot ovat ihan kohtuullisen hyvät. Se ei ole itsestäänselvyys.

Päivi Karvinen [00:06:45]: Joo, ei ole. Eli voisi ehkä sanoa, että meillä on pääsääntöisesti tyydytetyt perustarpeet asumisessa, mutta tosiasiahan on, että me odotetaan asumiselta yhä enemmän laatua ja jopa elämyksiä paikkapaikoin. Kun me juteltiin aiheesta etukäteen, te nostitte esiin, että arvomaailmojen muutos näkyy myös asumisessa. Markkinanäkökulma vaikuttaa entistä enemmän myös asumiseen. Mitä te tarkoittitte näillä nostoilla ja miten ne vaikuttavat yksilöön ja toisaalta koko yhteiskunnan toimintaan?

Teppo Forss [00:07:26]: Tämä markkina-asia, se miten minä uskon markkinaa, niin se toimii sillä tavalla, että se pyrkii koko ajan tekemään parempaa, asiakkaan tarpeita ja toiveita vastaavaa laatua ja alempaan hintaan asiakkaalle. Eli tämmöinen täydellinen markkina. En ole nyt aivan vakuuttunut, toteutuuko asuntomarkkinassa meillä sille asukkaalle ja maksajalle tämmöinen täydellisen markkinan tapa toimia. Jos katson erityisesti viimeistä 10 - 15 vuotta ja jopa pidemmälle aikaa, näyttää siltä, jos nyt käytän esimerkkiä, että rakentaja, jolla on tontti hallinnassaan rakentaa talon ja luonnollisesti hän myy sille, joka maksaa eniten. Ja kun näitä asuntoja kuitenkin ei tehdä varastoina hyllylle, tähän on huutokauppa ja markkinamekanismi toimii näin. Mutta jos hän, joka maksaa sen korkeimman hinnan, sattuu olemaan vaikka nyt sijoittaja, joka vuokraa sen asunnon toiselle, niin hän tietysti hinnoittelee sen ostonsa mukaan. Ja silloin tämä vuokra, eli asumisen kustannus toiselle, tulee sen korkeimman hinnan mukaan. Ja itse tuotantokustannus on ollut paljon alhaisempi. Sanoisin näin, että tämä mekanismi ei nyt minun mielestäni ole semmoinen jatkuvan paremman laadun ja edullisemman hinnan markkinamekanismi. Minulla ei ole tähän oikeastaan ratkaisua, mutta varsinkin jos halutaan tehdä parempaa asumista ja että ihmiset viihtyvät paremmin, niin minä keskustelisin tästä asiasta.

Päivi Karvinen [00:09:18]: Eli se ei lisää hyvää asumista?

Teppo Forss [00:09:21]: Niin, jos katsoo, miten asuntoja on nyt tuotettu, tuntuu, että on myyty sille, joka on maksanut korkeimman hinnan, ja on tarjottu alin hyväksyttävä laatu. Käytännössä se tarkoittaa, että meillä on asunnoista poistunut paljon pinta-alaa, ne ovat hyvin pieniä. Parvekkeita on poistettu, tämän tyyppisiä. Olisin ehkä odottanut toisenlaista kehitystä, jos katsoo tavaroiden ja tuotteiden kehitystä ja evoluutiota, se on ollut vähän toisenlainen kuin tässä asumisen tarjonnassa.

Arto O. Salonen [00:09:54]: Joo, eli se asumisen tapa samanlaistuu. Ja nyt me tarvittaisiin sitä monimuotoisuutta entistä enemmän. Me tarvittaisiin sitä, että pystyy yhdistämään työtä siihen asumiseen ja asumaan erilaisissa kombinaatioissa. Ja sen asunnon vaihdon sujuvoittamista, että me pystytään vaihtamaan mahdollisimman ketterästi erilaista asumista kohden. Tämä kaikki ehkä nyt jotenkin menee piiperrykseksi ja sellaiseksi bulkiksi, mikä ei enää palvelekaan meitä asujia.

Päivi Karvinen [00:10:29]: Puhut hyvin tästä asumisen vaateiden moninaistumisesta. Mitä se konkreettisesti tarkoittaa? Millä tavalla meidän tarpeemme ovat muuttuneet? Sinulla oli hyviä esimerkkejä ulkomailtakin.

Arto O. Salonen [00:10:46]: Joo, meillä ehkä ajatellaan turhan yksioikoisesti siitä, keitä ne ovat, jotka asuvat. Eli ajatellaan ehkä niin, että asujina on perhe, jossa on aikuisia ja lapsia. Ja saattaa olla se opiskelija-asuminen ja ehkä ilman lapsia asuva aikuisyksilö tai pariskunta. Se on melkein siinä. Voisiko sitä lähteä ajattelemaan monimuotoisemmin. Voitaisiinko mennä siihen suuntaan, että tosiaankin meillä on hyvin muuntojoustavia asumisratkaisuja, jotka asettuvat ehkä sinne pientalon ja kerrostalon välimaastoon. Sinne pystytään yhdistelemään vaikka opiskelijoita, ikääntyviä ihmisiä, erilaista palveluasumista ja hoivasysteemeitä. Eli tällaisen ehkä ikääntyvän yhteiskunnan haasteet jo pelkästään suuntaavat ajattelua siihen, että kannattaisi ajatella jotenkin monimuotoisemmin asumisratkaisut. Mutta tietysti sellainen laatuun keskittyminen lisääntyy sen takia, että meillä on inhimillisten perustarpeiden tyydyttämisestä tullut helpompaa ja helpompaa. Eli me ollaan vauras yhteiskunta. Ihmiset hakevat sellaista itselleen sopivaa asumisen tapaa. Ja samaan aikaan se itselle sopiva asumisen tapa, se on kaikkea muutakin kuin pelkkä pinta-ala tai asuminen, se asunto itsessään. Se voi olla esimerkiksi jossain tiiviissä kaupungissa sitä, että asuja ajatteleekin, että olohuone on tuossa tuo kahvila kadun toisella puolella tai jääkaappi onkin tuo alakerrassa oleva kivijalkakauppa. Eli tämän tyyppisiä ajatuksia voisi lähteä ehkä ruokkimaan enemmänkin ja rakentamaan sellaisia jopa kokeilukortteleita. Ja yhä enemmän ehkä korttelitasolla, tällaisessa vähän tiiviimmässä asumisessa, se tulevaisuus on sitä, että koetaan sellaista yhteisyyttä. Tämä on tämä meidän korttelimme. Täällä on kiva olla, että on sopivasti sellaista yksityisyyttä, mutta myös elämän ilot ja surut on helppo jakaa. Täällä on mukava moikata tyyppejä. Me pystytään huolehtimaan siitä, että tästä tulee meidän näköisemme tästä korttelista. Me ollaan järkähty myös lähimaaseudulta pientalalta ruokaa tähän meidän kortteliimme. He tulevat kerran viikossa tuomaan meille tänne ruokaa. Mitä hyvänsä tällaista yhteisöllisyyttä, josta kaikki paljon puhuvat, mutta joka ei käytännössä kuitenkaan vielä ehkä toteudu sillä tapaa, kun siitä puhutaan. Se ehkä olisi kuitenkin järjestettävissä yllättävänkin luontevasti. Eli kaiken kaikkiaan ehkä sellaista monimuotoisuutta lisää ja rohkeasti ja kokeillen. Me opitaan kokeilemalla uusia. Ne kokeilut ovat ehkä juuri hankalia sellaisen jäykän markkinaehtoisen logiikan takia. Tulee liikaa sellaista samankaltaista, joka on jopa ehkä sellaista bulkkia, jossa omistaja yrittää vain maksimoida itselleen tuotot. Jotenkin ehkä se yhteiskunta kokonaisuutena häviää siinä. Asuminen on niin tärkeä osa näillä leveysasteilla ihmisten elämää, että siihen kannattaisi satsata. Nythän on näitä aloitteita tehty, joissa ajatellaan, että kaikki uudet asunnot ovat sellaisia, että sieltä näkyy esimerkiksi puu tai puita. Nämä ovat hyviä, koska sinä integroidut jo siinä asujana siihen ympärillä olevaan todellisuuteen. Me tiedetään, että yhteiskunta voittaa, jos ikkunasta näkyy vihreätä. Eli käytännössä terveyshyödyt ovat merkittäviä. Se on empiirisesti ihan selkeästi osoitettu, että se tuo lisäarvoa meille. Sellaista elämisen voimaa, rikkautta ja ihan konkreettisia terveyshyötyjä.

Päivi Karvinen [00:15:11]: Puhutaanko me nyt kahdesta eri asiasta tavallaan? Teppo, nostit tällaiset vähän heikosti toimeentulevat. Tämä kuulosti minun korviini tällaiselta

kaupunkilaiselta vähän paremman toimeentulevan ihmisen asumisen visiolta. Ovatko nämä kaksi eri asiaa vai ovatko ne yhdistettävissä, että kaikilla olisi mahdollisuus?

Teppo Forss [00:15:34]: No sanoisin näin, viitaten siihen aikaisempaan eli tähän markkinamekanismiin, en niinkään näe tätä rakentamista tai sen tuotannon hintaa ongelmana. Kysymys on pikemminkin, miten me tämä asia järjestellään ja ajatellaan. Eli jos katsotaan, miten ihmiset käyttäytyvät, jos heillä on hiukan enemmän niitä resursseja, mitä he tekevät sille asumiselle. Juuri niin kuin Arto kuvaili tuossa, että ihmiset toteuttaisivat enemmän itseään. He hankkisivat ehkä sitä väljyyttä, ympäristöön tiettyjä tekijöitä. Ja jos me mietitään, että meillä on tämä malli, jossa myydään eniten, se tarkoittaa sitä, että meillä on sisäänrakennettuna se potentiaali, jolla tämä toteutetaan. Eli me ei tarvita tähän varmaan rahaa sen enempää. Tähän tarvitaan, että kun tiedetään mitä halutaan, tiedetään kuinka paljon mitään, koska tietysti se mitä halutaan on erilaista eri elämänvaiheissa. Ja me lähdetään sitä tavoittelemaan. Ja joka sen tuottaa, päämääräksi pitäisi saada enemmän, että ihminen haluaa sen näkymän, tilan, yhteisöllisyyden. Mutta nyt tuntuu, juuri niin kuin Arto tuossa kuvasi hyvin, että tämä tarjoillaan ota tai jätä tyyppisenä bulkkina. Se sanotetaan meidän toiveidemme mukaiseksi, mutta se sanotus ei ole kuitenkaan sitä, mitä me oikeasti halutaan. Tässä on nyt tuote, joka ei vastaa tarpeita ja odotuksia. Niitä on liian vähän. Se on kovin hintainen. Se sanotetaan. Se mitä ihmiset käyttäytymisellään, jopa puheillaan haluaisivat, sitä he eivät nyt saa.

Arto O. Salonen [00:17:24]: Tämä on juuri se ongelma. Eli me eletään yhteiskunnassa, jossa tarpeet ovat yhä enemmän sellaisia räätälöityjä. Ja se kokemus elämästä on yhä enemmän räätälöidyn oloinen eli sen kokijan mukainen. Eli siinä, missä 70-luvulla kaikilla oli samanlaiset muovikipot kodeissa, nykyään me määritellään, millaisia muovikippoja meille tehdään. Tämä on muuttunut. Tämä sama voisi toteutua asumistuotannossakin. Me määritellään millaisia asumia meillä on käytössä.

Päivi Karvinen [00:18:00]: Mitä se vaatisi, että näin tapahtuisi?

Arto O. Salonen [00:18:04]: Tuo on se kysymys. Luulen, että se edellyttäisi jotenkin tämän näin vahvan markkinaehtoisuuden murtamista ja kokeiluiden kautta etenemistä. Ehkä sitä näyttävää kertomusta, kuinka elämänlaatu parantuu, kun pystyy enemmän sujuvasti vaihtamaan asumistapaa toisenlaiseen. Se voi olla käytännössä myös menemistä pientä kohti. Jos ajattelet niin, että hetkinen, tässä on nyt harkittu, pieni kämpä jossakin sellaisessa kombinaatiossa, että se suuruus tulee siitä ympäristöstä. Vaikka lenkkimaastot ovat siinä hyvin saavutettavissa, kun tykkää lenkkeillä. Tai naapurusto muodostaa sellaisen

viehättävän kokonaisuuden. En tarvitse montaa neliötä tähän, koska elämäni onkin yllättävän paljon tässä oman asuman ympäristössä tapahtuvaa, kaikkea tätä. Luulen, että tätä me tarvittaisiin. Tässä olisi sitä vetovoimaisuutta, josta me nyt tässä puhutaan, mutta joka ei ehkä tällä markkinalogiikalla ihan pääse kukoistukseensa. Vai pääsisikö kuitenkin.

Teppo Forss [00:19:25]: Tämä on tosi tärkeä ja merkittävä kysymys. Olen pähkäillyt tätä itsekseni ja kollegoiden kanssa, jos tähän keksittäisiin ratkaisu. Varmaan se irtaantuminen entisestä on hankalampaa kuin sen uuden tekeminen. Minusta tuntuu, että näitä asumisen ymmärtäjiä ja toteuttajia on, mutta tässä tavassa toimia on niin paljon investointeja, että siitä irtaantuminen on hankalaa. Ihan pelkästään jo se, että nyt tänä päivänä toteutetaan sellaista uutta asumista, jonka suunnittelu ja kehittäminen on laitettu liikkeelle jopa 10, 15, 20 vuotta sitten. Se tarkoittaa, käyttäen tämmöistä vertaustermiä, että juna kulkee. Ja sen junan muuttaminen kesken kaiken on hankalaa. Se on myös tosi kallista. Ja siihen ryhtyminen on tietysti tietynlainen riski. Mutta jollain tavalla tästä olisi hyvä irtaantua. Suomessa meillä on siinä mielessä hyvä tilanne, että meillä kaupungistuminen etenee. Vaikka kaupungistuminen on jollain tavalla voimakasta, mutta ei sillä tavalla, että meidän on pakko hätäpäissämme tehdä asuntoja, että saadaan ihmisille koti. Meillä tämä kehitys on kuitenkin suht maltillista. Tämmöisessä kasvuvauhdissa tämän laadun korostaminen on mahdollista. Juuri niin kuin tässä tuli, että jotkut laatutekijät on hyvä jopa määrätä, koska siellä on se yhteiskunnallinen ulottuvuus. Toiset ovat semmoisia vapaaehtoisia. Olen ajatellut, että jos yhteiskunta tarjoaa rakennuspaikan, jos olisin yhteiskunta itse tarjoaisin rakennuspaikan sille, joka pystyy osoittamaan, että minulla on sellaisia tulevia asukkaita, jotka mieluusti ottaisivat semmoisen kodin kuin minä tarjoan. Eli nämä tulevat kodin tarjoajat laitettaisiin kilpailemaan asiakkaita ja se, joka tuo eniten asiakkaita, saa sen rakennuspaikan. Eli näin se, joka tarjoaa parhaimman laadun, edullisimman hinnan, hän saa rakennuspaikan. Tuli vaan nyt tässä keskustelun myötä tämmöinenkin mieleen, että se markkinalogiikka voi olla toisenlainen.

Päivi Karvinen [00:21:56]: Aivan. Ja näinhän sitä sanotaan, että tulevaisuuden asumista tehdään nyt. Minkälaisia toimia, ehkä muita kuin tuo vielä, tarvittaisiin, jotta asuminen tukisi tasapainoisen ja kaikille tasavertaisen yhteiskunnan kehitystä? Ja mihin asioihin pitäisi erityisesti nyt ymmärtää kiinnittää huomiota?

Arto O. Salonen [00:22:17]: Varmaan sellaiseen muuntojoustavuuteen. Se asuma, asunto, ehkä koko yhteisö isomminkin olisi sellainen joustava. Se voisi muuntua erilaiseksi hyvinkin ketterästi ja notkeasti. Se palvelisi hyvin erilaisten ihmisten tarpeita. Jotain sen tyyppistä. Ja subjektin huomioiminen. Minulla on erityisiä tarpeita. Haluaisin juuri tietynlaisen asumisratkaisun. Miten me päästäisiin siihen, että jokainen meistä voisi vähän

joustavammin löytää sen oman näköisensä tavan asua. Jokaisen ainutlaatuisuus ja elämäntilanne, elämän kulussa käynnissä oleva jakso osuisi siihen asumiseen. Ei tarvitsisi asua sellaisessa asumassa, joka ei ihan kohtaa niitä todellisia tarpeita. Mutta käytännössä miten töitä tehdään siellä kotona. Se on iso kysymys, koska etätyöt ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina. Miten eri sukupolvet kohtaavat. Ehkä sellaista vanhan ajan ajattelua. Voisiko se jotenkin joustaa niin, että siellä pystytäänkin ikääntyvistä ihmisistä huolehtimaan siinä asumisen yhteydessä. Miten siellä huomioidaan lasten ja nuorten tarpeet. Voisiko siinä olla jotain sellaista ihan uudenlaista ajatusta, että lapset ja nuoret kiinnittyvät paremmin siihen vaikka kortteliin tai asuinympäristöön. Siellä on sen tyyppisiä kiinnostuksen kohteita heille, jotka pitävät heitä jotenkin osana sitä yhteisöä. Eli se sellainen osallisuuden kokemuksen vahvistava asuinympäristö olisi ehkä sitä, mitä me halutaan. Miten koen sellaista syvää kuulumista ja kiintymistä. Käytännössä se tarkoittaisi myös varmaan sitä, että se alueen historia pitäisi tuoda siihen asuinympäristöön. Mitä täällä oli ennen meitä. Ja ennen meitä kun oli tämän tyyppistä, sehän velvoittaa nyt tätä sukupolvea olemaan tietynlainen, vai mitä. Millaisena me jätetään tämä paikka meidän jälkeemme tuleville. Siinä olisi vahvaa kuulumisen kokemusta. Se luo niitä sellaisia merkityksellisyiden tuntuja, joita me tarvitaan nykyaikana.

Päivi Karvinen [00:25:11]: Ja ehkä erityisesti nykyaikana.

Arto O. Salonen [00:25:14]: Juuri näin. Meillähän ei inhimillisten perustarpeiden tyydyttäminen ole ollut näin helppoa varmaan koskaan maailmanhistoriassa. Lounaat ovat melko varmoja joka päivä. Nälkäkuolemista ei puhuta. Tulehduksiin ei enää kuolla ollenkaan niin kuin sata vuotta sitten. Itseään voi kehittää. Koulutuspalveluja on. Nämä palveluiden saavutettavuudet ovat kanssa yksi iso kysymys, miten ne järjestetään. Siinäkin kannattaisi ehkä huomioida uusia ratkaisuja, jotka olisivat jotain muutakin kuin digiä. Siellä olisi ehkä jotain sellaisia liikkuvia palveluita, terveystioskeja tai tämän tyyppisiä. Se kokonaisuuden ajattelu ehkä on kanssa sitä tulevaisuutta. Ei ajatella pistemäisesti vaan asuinaluemaisesti. Ja ehkä se pienin asuinalueajatus on joku kortteli. Se voisi olla vieläkin isompi.

Teppo Forss [00:26:17]: Todella viisaita sanoja. Ihan häkeltyy tässä kuunnellessa. Ja tarpeisiin tai mihin pitäisi kohdistaa. Sanoin jo työn kautta, otan hiukan pienemmän mittakaavan. Eli meillä on tietysti vanheneva väestö. Meille tulee varmasti ihmisiä muualta, muista maista ja erilaisista kulttuureista. Miten liittyminen ja kuuluminen yhteisöön toteutuu, se on iso juttu. Mutta tämä ei ole uusi juttu. Meillä oli samantyyppisiä piirteitä myös 60- ja 70-luvulla. Maalta muutettiin kaupunkiin. Tultiin itse asiassa aika huonoista olosuhteista asuntoihin, koteihin, joissa oli sisä vessat, sisä suihkut. Asuinalueella oli järjestetty toimintaa ja muuta. Tämän saman toistaminen vähän nykymuodossa, sehän teki

sen yhteenkuuluvuuden. Se piti sitä, vaali sitä ja kehitti sitä. Tätä samaa oikeastaan nyt tässä meidän tulevaisuudenkuvassamme. Kun ihmisiä tulee jo vanhenee, näitä korostettaisiin tässä ajassa ja yhteydessä. Sanotaan siihen yhteenkuuluvuuteen ne myönteiset tekijät, jotka perinteisesti ovat olleet, tuodaan ne tarjolle. Jokainen sukupolvi tietysti ratkaisee omat tulevaisuuden... Sanotaan, että yhteenkuuluvuus, oppimismyönteisyys. Meillä on vauras ympäristö, pystytään ehkä muita paremmin vaalimaan ympäristöämme. Ollaan esikuvallisia siinä. Tämmöiset asiat, ne ovat mielestäni nyt tärkeitä. Ja tässäkin asiassa sen sijaan, että se on joko-tai niin se on sekä-että. Jokainen tosiaan itse kuitenkin valitsee sen oman tapansa. Se on nyt ajatuskin, että kehittyneessä yhteiskunnassa näin tapahtuu. Me tarjotaan mahdollisuudet siihen, ne puitteet. Ja yksittäisenä asiana, johon monesti törmää, että palvelut ovat lähteneet ja muuta. Toki perinteisessä mielessä palvelut ovat voineet monesti lähteä, mutta ovat myös tulleet aika hyvin lähelle. Pankki on monella ihan puhelimesta. Posti tulee kauppaan, joka on paremmin auki kuin aikanaan posti konsanaan. Joillekin nämä ovat esteitä. Digitaalisuus ja muuta. Me tunnistetaan nämä esteet. Silloin saadaan niillekin ihmisille se palvelu sinne. Ja sanotaan, ainakin se turvallisuuden tunne pysymään. Jos se turvattomuus on iskenyt, niin saadaan se pois. Menestynyt yhteiskunta on muutakin kuin rahallista vaurautta, se on myös tunne.

Päivi Karvinen [00:29:07]: Kyllä, joka tuohon sanaan yhteenkuuluvuus mielestäni kiteytyy aivan erinomaisesti. Viisaita sanoja tähän loppuun. Tällä kertaa tässä TVT Asuntojen tarjoamassa Koti, yksilö ja yhteiskunta -podcastissa pohdittiin hyvän asumisen merkitystä yhteiskunnalle. Aiheen taustalta löytyy samanniminen vastikään julkaistu kirja Koti, yksilö ja yhteiskunta, joka käsittelee näkökulmia kohtuuhintaiseen vuokra-asumiseen. Löydät linkin kirjaan tämän podcastin esittelysivulta. Keskustelijoina tässä jaksossa olivat professori Arto O. Salonen ja toimitusjohtaja Teppo Forss. Kiitos teille molemmille mielenkiintoisesta keskustelusta.

Arto O. Salonen [00:29:50]: Kiitoksia.

Teppo Forss [00:29:50]: Kiitos.

Päivi Karvinen [00:29:52]: Kiitos sinulle hyvä kuulija, että kuuntelit tärkeää asiaa asumisesta.

[tunnusmusiikki 00:29:55 - 00:30:01]

[äänite päättyy]